

Lovgivningsmagtens og Administrationens Virksomhed, have vi mangfoldige Tilfælde, hvor Lovgivningsmagten selv i Tidens Løb har sat Grænser, og naar vi komme til at se paa de foreliggende Forhold, maa vi indrømme, at den netop har draget disse Forhold ind under sig. „De fattiges Kasse“ er forlængst dragen ind under Lovgivningens Myndighedsomraade, og ligeledes have Bestemmelserne om de selvejende Kirker og Præstevalg i 6 Aar været dragne ind under Lovgivningens Myndighedsomraade. Nu kan det være, man vil sige: Dette er nu bortfaldet, det lykkedes ikke Rigsdagens Ting at blive enige om en ny Lov herom. Men naar en Sag først er dragen ind under Lovgivningsmagtens Omraade, faar Administrationen ikke Sagen tilbage til sin Afgørelse, fordi Tingene ikke enes om en ny Lov. Den modsatte Opfattelse skaber en farlig Lære. Det er den, vi have hørt saa ofte, at naar Tingene ikke enes om en Lov, kommer der en stor og stærk Nødvendighed, hvorved vedkommende Forhold atter gaar tilbage til Kongens Myndighed. Den Slags Argumenters Berettigelse kan Rigsdagen ikke indrømme. Altsaa, alle de 3 her omhandlede Sager have været dragne ind under Lovgivningsmagtens Omraade, der have de deres Plads, og de kunne ingenlunde komme tilbage til Administrationen, medmindre Lovgivningsmagten selv mener, at de skulle tilbage. Indtræffer det beklagelige Tilfælde, at der ikke foreligger en Lov, er det Administrationens Pligt at søge at fremskaffe en saadan Lov, og det er Ministerens Pligt først og fremmest at møde med et Lovforslag for at faa Sagen ordnet. Det har Ministeren ikke gjort. Han har derimod valgt, som det hedder i alle de Blade, der støtte Ministeriet, at ordne Sagen „meget bedre og meget lettere administrativt“.

Angaaende den første af de 3 Sager, „De fattiges Kasse“, vil Ministeren vist indrømme, at det er en Sag, som Administrationen aldrig har haft Lejlighed til at afgøre, den har ligget under Lovgivningens Afgørelse fra den tidligste Tid, da den lutherske Kirke fik Fod her i Landet. Det har aldrig været Præsterne alene, der raadede for de Midler, der indkom i Kirkens Bøsse eller i Fattigtavlerne eller Kirkeblokkene. Ministeren, som er gejstlig, kan ikke være ukendt med disse Forhold. Han har sikkert i sin Tid kendt ikke alene Kirkeordinansen, men ogsaa Biskop P. Palladius' stærke Formaning til alle Menighederne paa sine Visitatser om,

at de fattiges Forstandere skulle tage sig af alt, hvad der indkom til de fattige i Kirkebøsser, Kirkelader og paa anden Maade. Den højtærede Minister ved, at Sognepræsterne aldrig af Lovgivningsmagten have faaet tillagt den Myndighed, som han administrativt har lagt i Sognepræsternes Hænder, ganske vist „indtil videre“ og med en Bemærkning om, at de senere skulle faa Besked om, hvad der saa skal ske, men hvornaar „senere“ er, ved man ikke. Ministeren har her ganske vilkaarligt truffet en Afgørelse, som han aldeles ingen Myndighed og Ret har til at træffe.

At denne Sag altid har været ordnet saaledes, at Menighederne have haft Ret til at medvirke ved Uddelingen af disse Midler, godtgøres yderligere ved Bestemmelsen i Chr. V.'s „Danske Lov“. Efterhaanden gik det — det ved Ministeren ogsaa — saaledes, at meget af det, som Menighederne havde Ret til at medvirke ved, efterhaanden gled bort fra Menighederne, navnlig paa Landet, i Byerne holdtes der stærkt paa det, men endnu da Chr. V.'s „Danske Lov“ blev givet, var der en Bestemmelse om disse Midlers Administration, saaledes som jeg skal gøre opmærksom paa ved at oplæse Lovens Bestemmelser, der ere korte og klare. Der er først talt om Hospitalerne — vi maa jo erindre, at hele Fattigplejen var kirkelig —, og derefter hedder det: „For andre Fattige og Husarme skal og forordnis Forstandere, som med ret Troeskab skulle opbære Renten af hvis som de Fattige er tillagt, saa og hvis derforuden af gudfrygtige Folk velvilligen givis, eller i Kirkerne om Prædikedagene i Tavlerne samlis, eller i andre Maader dem tilliggis; hvilket de skulle uddele iblant de Fattige troligen og rundeligen, eftersom hver haver Behov; De skulle og gøre rigtig Regnskab paa alt det de have indtaget og udgivet i Øvrighedens og Sognepræstens Overværelse.“ Saadan taler altsaa Christian V.'s Lov. Den nuværende Kultusminister har selvfølgelig en anden Mening, han mener, at det kunne Præsterne meget godt selv besørge. „Paa Landsbyerne“, hvor det efterhaands var gaaet tilbage med at faa de fattiges Forstandere valgte, siger Christian V.'s D. L. paa ingen Maade, at Præsten kan passe det alene, men siger tværtimod, at „Kirkens Patroner, hvor der ere, eller Kirkeværgerne, med Sognepræsten uddeele til de Fattige i Sognet“, og saa fremdeles.

Saaledes har altsaa Christian V.'s D. L. ordnet Sagen, og i de Tider tænkte man